

2021

TØNDER
KOMMUNE

**Påbud om nye vilkår og revurdering af svineproduktionen
på Rømqvej 61, 6780 Skærbæk**

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	2
2	Afgørelse	3
3	Vilkår	4
3.1.	Nye vilkår	4
3.2.	Vilkår fra § 12 miljøgodkendelse meddelt den 8. januar 2009	4
4	Vilkår der annulleres	8
4.1.	Vilkår der annulleres i § 12 miljøgodkendelse fra den 8-1-09.	8
5	Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	9
5.1.	Dyreholdets størrelse	9
5.2.	Stalde og anlæg	9
5.3.	Kategori 1- og 2-natur	10
5.4.	BAT - Ammoniak	12
5.5.	BAT – Management	12
5.6.	BAT – Fodringsstrategi	12
5.7.	BAT - Energiforbrug	13
5.8.	BAT – Vandforbrug	13
5.9.	BAT – Opbevaring af husdyrgødning	13
5.10.	Samlet BAT-vurdering	14
5.11.	Lugt	14
5.12.	§ 35, Nr. 1-7 i bekendtgørelsen	14
5.13.	Vilkår, der skal være i revurderingen	16
6	Høringer	16
7	Klagevejledning	17

1 Indledning

Rømqøvej 61, 6780 Skærbæk fik den 8. januar 2009 en § 12 miljøgodkendelse. Tønder Kommune har ved tilsyn den 3. januar 2019 konstateret, at miljøgodkendelsen er udnyttet.

Kommunalbestyrelsen skal, jævnfør § 39 stk. 3 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug", foretage den første regelmæssige revurdering, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt og herefter hvert 10. år. På den baggrund skulle Rømqøvej 61 være revurderet i 2017.

Tønder Kommune har revurderet miljøgodkendelsen og i den forbindelse taget stilling til:

- Om der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning.
- Om forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, som ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse.
- Om forureningen overskrider det niveau, der blev oplyst, da miljøgodkendelsen og tillæg til miljøgodkendelse blev givet.
- Om væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik (BAT) skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne uden at medføre uforholdsmæssigt store omkostninger.
- Om det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

På den baggrund har Tønder Kommune truffet afgørelse om, at husdyrbruget skal påbydes skærpende vilkår.

Revurdering bygger på oplysningerne i skema nr. 225472 og skema nr. 224586 i husdyrgodkendelse.dk.

Ejer af dyrene

Jesper Vodder
Telefon: 25525062

Ejer af ejendommen:

Navn:Fritz Heinrich Hußmann
Adresse:Rømqøvej 61,6780 Skærbæk
Telefon:74750708
Mobil:21291636
E-mail: fritzhusmann@gmail.com

Kontaktoplysninger:

Navn:Fritz Heinrich Hußmann
Adresse:Rømqøvej 61,6780 Skærbæk
Telefon:74750708
Mobil:21291636
E-mail: fritzhusmann@gmail.com

Bedriftsoplysninger:

Navn:Rømqøvej 61
Adresse:Rømqøvej 61,6780 Skærbæk
CVR-nr.:19544141

2 Afgørelse

Tønder Kommune påbyder, at vilkår 3.1.1, 3.1.2 og 3.1.3 fremover skal overholdes som en forudsætning for at udnytte miljøgodkendelsen for Rømqøvej 61, 6780 Skærbæk.

Påbuddet er meddelt efter § 41 i "Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv." (LBK nr. 520 af 01/05/2019).

Påbuddet og afgørelse kan påklages i henhold til klagevejledningen i afsnit 7.

De øvrige vilkår i afsnit 3 skal ligeledes overholdes som en forudsætning for at udnytte miljøgodkendelsen. Disse vilkår er magen til de vilkår, der fremgår af § 12 miljøgodkendelse fra den 8. januar 2009.

De nye vilkår skal overholdes fra den dato, hvor påbuddet er meddelt.

Tønder Kommune vurderer, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Tønder Kommune vurderer, at indretningen og driften af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler uden væsentlig påvirkning af miljøet.

Tidspunktet for næste regelmæssige revurdering fastsættes til 2031.

Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

Tønder, den 18. marts 2021

3 Vilkår

Revurderingen meddeles på følgende vilkår, som er de vilkår, der fremover gælder for Rømmøvej 61.

3.1. Nye vilkår

- 3.1.1. Rømmøvej 61 har tilladelse til et dyrehold på 975 søer, 25.360 smågrise (7,2-30,0 kg) og 400 sopolte/slagtesvin (30-102 kg). Det svarer til 342,48 DE. Der tillades afvigelser i afgangsalder og vægt, så længe det maksimale antal DE indenfor hver dyretype ikke overskrides.
- 3.1.2. Rømmøvej 61 skal have en beredskabsplan, der forbygger uheld og begrænser konsekvenserne heraf.
- 3.1.3. Rømmøvej 61 skal begrænse anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

3.2. Vilkår fra § 12 miljøgodkendelse meddelt den 8. januar 2009

Generelle forhold

- 3.2.1. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og de indsendte supplerende oplysninger med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.2.2. Husdyrbruget skal anmelde og have miljømyndighedens accept, inden der må foretages ændringer af indretning og drift.
- 3.2.3. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for virksomhedens daglige drift. Herudover skal driftspersonalet til enhver tid være gjort bekendt med miljøgodkendelsens indhold og betingelser. Personalet skal specielt gøres opmærksom på, hvornår og hvordan beredskabet og miljømyndigheden skal tilkaldes/orienteres.
- 3.2.4. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) eller ophør skal meddeles til kommunen senest en måned efter ændringen.

Udendørs sohold

- 3.2.5. Indretningen og driften af det udendørs sohold skal følge reglerne i landbrugets byggeblade for indretning og drift af udendørs sohold (Arkivnr. 95.03-02 eller senere revurderinger).
- 3.2.6. Der skal holdes en afstand fra folde med fritgående søer til skel ved nabobeboelse på minimum 50 meter. Dette opnås ved at holde 35 meter afstand til skel langs en del af Rømmøvej.
- 3.2.7. Placering af svinehytter skal ligge i feltet vist på bilag 1 i § 12 miljøgodkendelsen fra 2009.

- 3.2.8. Der må ikke opstilles hytter på matr. nr. 302, 304 og 423, Gånsager.

Vand

- 3.2.9. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at vandforbruget og vandspild minimeres.

Spildevand

- 3.2.10. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester samt transportvogne og marksprøjter skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Spildevandet skal anvendes i henhold til gældende regler.
- 3.2.11. Der må ikke foretages affedtning af olierede maskindele på ejendommen.

Driftsforstyrrelser og uheld

- 3.2.12. Der skal ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, straks ske alarmering til alarmcentralen på telefon 112 og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt. Straks efter alarmering skal Miljø og Natur, Tønder Kommune underrettes på tlf.: 7492 9292. Dog kan dette telefonnummer udelukkende benyttes i kommunens åbningstid.

Gødningsproduktion og -håndtering

- 3.2.13. Transport af husdyrgødning skal ske på en sådan måde, at så få beboelser som muligt påføres gener.
- 3.2.14. Markstakke med dybstrøelse skal placeres således, at der holdes 100 meter til nabobeboelse og 1000 meter til områder udpeget som § 7 på bilag 4 i § 12 miljøgodkendelsen fra 2009.
- 3.2.15. Markstakke må højst være placeret det samme sted i 12 måneder. Der skal herefter gå 5 år før dybstrøelsen placeres samme sted.

Ammoniak

- 3.2.16. Markstakke med fast mæg skal være overdækket senest 3 dage efter den påbegyndes.

Lugt

- 3.2.17. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og fordringsanlæg holdes rene.

Støj

- 3.2.18. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer (have m.v.).

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

- 3.2.19. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente korrigerede lydniveauer i dB(A). Ved ekstern støjbelastning menes støj hidrørende fra husdyrproduktionen. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.
- 3.2.20. Miljømyndigheden/Tønder Kommune kan forlange, at husdyrbruget dokumenterer, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal sendes til miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfristen herfor aftales med miljømyndigheden. Målingerne og dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledninger og af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen.
- 3.2.21. Støjmålingerne og –beregningerne skal foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller som kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- 3.2.22. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentationen betales af virksomheden.

Støv

- 3.2.23. Driften ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

- 3.2.24. Der skal foretages effektiv skadedyrsbekæmpelse på ejendommen i overensstemmelse med Skadedyrlaboratoriets retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde og Skadedyrlaboratoriets retningslinjer for rottebekæmpelse på gårde.
- 3.2.25. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester m.v. og på et højt hygiejneniveau.
- 3.2.26. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.m.).
- 3.2.27. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

Affald

- 3.2.28. Husdyrbrugets medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængelig for uvedkommende.

- 3.2.29. Hvis der opbevares spildolie og andet flydende farligt affald, skal det opbevares indendørs i beholdere, der er egnede.

Pesticider

- 3.2.30. Påfyldning af sprøjte skal foregå under opsyn og fra separat vandtank eller fra vandforsyning med monteret kontraventil og min. 5 m fra boring.

Grisehytter

- 3.2.31. Ved udskiftning og opstilling af nye hytter skal der anvendes samme materialer som ved eksisterende hytter.
- 3.2.32. Der må opstilles i alt 432 svinehytter. Henholdsvis 4 m² og 10 m².

Husdyrbrugets ophør

- 3.2.33. Hytter til svin skal fjernes, hvis de ikke har været i brug i 3 år.
- 3.2.34. Ved husdyrbrugets ophør, skal –
- Stalde skal tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler.
  - Svinehytter skal fjernes
  - Alle olietanke tømmes.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald og andet affald bortskaffes i henhold til Tønder Kommunes erhvervsaffaldsregulativ.

Egenkontrol

- 3.2.35. Oplysningerne fra egenkontrollen skal opbevares samlet, være opstillet overskueligt, hele tiden være opdateret og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden.
- 3.2.36. Oplysningerne skal fremvises for miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
- 3.2.37. Der skal føres en egenkontroljournal for flytning af svinehytter. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om:
- Hvornår der er svinehytter på marken.
  - Som egenkontrol accepters markplan.
- 3.2.38. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Som driftsjournal accepteres liste over svineflytninger fra CHR.
- 3.2.39. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for:
- Antal, vægt og alder af indsatte dyr.
  - Antal dyr bortskaffet til destruktions.
  - Antal, vægt og alder af dyr sendt til slagting.
  - Antal solgte levende dyr.
- 3.2.40. Der skal føres en driftsjournal over ressourceforbrug.
- 3.2.41. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om forbrug af olie, vand, brændstof og sprøjtemidler.

- 3.2.42. Der skal foreligge dokumentation for korrekt affaldsbortskaffelse f.eks. i form af kvitteringer.

4 Vilkår der annulleres

Tønder Kommune har gennemgået vilkårene i § 12 miljøgodkendelsen fra den 8. januar 2009 og vurderet, at følgende vilkår ikke længere er relevante. På den baggrund ophæves nedenstående vilkår. Nummer i parentes henviser til vilkår i § 12 miljøgodkendelsen fra den 8-1-09.

4.1. Vilkår der annulleres i § 12 miljøgodkendelse fra den 8-1-09.

- 4.1.1. Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer, der er vist på kortbilag 2 (vilkår 4.4.1.1).
- 4.1.2. Ændringer i husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer til udbringning af husdyrgødning skal på forhånd anmeldes til kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de hidtidige arealer (vilkår 4.4.1.2).
- 4.1.3. Marker i Internationale naturbeskyttelsesområder ligger som vedvarende græs (brak). Sædskiftet må ikke ændres uden anmeldelse til Tønder Kommune (vilkår 4.4.1.3).
- 4.1.4. Der er i alt ca. 177 ha ejede og forpagtede arealer, der alle ligger helt eller delvist indenfor nitratfølsomt indvindingsområde. jf. Regionplan 2005. Området berører alle marker. Der er i ansøgningen taget udgangspunkt i grov lerblandet sandjord (JB2) jord samt sandjord (JB1). Brug af græsdække og rotation skal følge reglerne i landbrugets byggeblade for indretning og drift af udendørs sohold. (Arkivnr. 95.03-02 eller senere revurderinger) (vilkår 4.4.2.1).
- 4.1.5. Det er virksomhedens ansvar, at driften af arealer, der grænser op til § 3 beskyttede vandløb og sø varetager hensynet til § 3 beskyttelsen (vilkår 4.4.3.1).
- 4.1.6. Der må ikke udbringes husdyr- eller handelsgødning ud i en zone på 2 m langs med § 3 vandløb og § 3 beskyttet sø (vilkår 4.4.3.2).
- 4.1.7. De arealer, for hvilke der må indgås aftale om udbringning af husdyrgødning, er vist som "aftalearealer" på kortbilag 3 (vilkår 4.4.4.1).
- 4.1.8. Aftalearealerne må maksimalt tilføres 1,4 DE/ha pr. planperiode (vilkår 4.4.4.2).
- 4.1.9. Der skal foreligge skriftlig aftale om udbringning af husdyrgødning, når der sker udbringning til tredjemand (vilkår 4.4.4.3).
- 4.1.10. Ændringer i aftalearealer skal på forhånd anmeldes til kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de hidtidige arealer (vilkår 4.4.4.4).
- 4.1.11. Ved udbringning af dybstrøelse skal der anvendes udbringningsudstyr, der sikrer at principperne om bedst tilgængelig teknik overholdes (vilkår 4.5.1.1).
- 4.1.12. Ved sprøjtning af marker skal der anvendes udbringningsudstyr der sikrer at principperne om bedst tilgængelig teknik overholdes (vilkår 4.5.1.2).

- 4.1.13. Der skal føres et regnskab over afsat og udbragt husdyrgødning (vilkår 4.9.6.1).
- 4.1.14. Der skal føres en journal over husdyrgødningsaftaler og/eller forpagtningsaftaler. Det skal registreres, hvilke arealer der er tale om, men også hvilken tidshorisont der er indgået aftaler om (vilkår 4.9.6.2).
- 4.1.15. Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges gødnings- og sædskifteplaner, samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt, og at harmonikravet overholdes (vilkår 4.9.6.3).

5 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

5.1. Dyreholdets størrelse

I § 12 miljøgodkendelsen fra den 8. januar 2009 er der givet tilladelse til 975 søer, 25.360 smågrise og 400 sopolte/slagtesvin. Det svarede i 2009 til 383,65 DE. Der blev desuden givet tilladelse til afvigelser i afgangsalder og vægt, så længe det maksimale antal DE indenfor hver dyretype ikke blev overskredet. Definitionen på DE er siden 2009 blevet ændret.

I henhold til ovenstående og i ansøgningen til § 12 miljøgodkendelsen stiller Tønder Kommune følgende vilkår:

Rømqøvej 61 har tilladelse til et dyrehold på 975 søer, 25.360 smågrise (7,2-30,0 kg) og 400 sopolte/slagtesvin (30-102 kg). Det svarer til 342,48 DE. Der tillades afvigelser i afgangsalder og vægt, så længe det maksimale antal DE indenfor hver dyretype ikke overskrides.

5.2. Stalde og anlæg

Figur 1 viser et luftfoto fra 2019 over bygningerne på Rømqøvej 61.

Figur 1. Oversigt over Rømqøvej 61.

5.3. Kategori 1- og 2-natur

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, som er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Tønder Kommune har beregnet ammoniakdepositionen på nærmeste kategori 1- og 2-natur. I beregningerne er produktionsarealet sat til staldenes totale størrelse.

Med disse forudsætninger er der beregnet en ammoniakemission fra Rømqøvej 61 på 9.953,3 kg kvælstof pr. år (se tabel 1).

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i			
Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	8270,3	1683,0	9953,3

Tabel 1. Ammoniakfordampning fra Rømqøvej 61

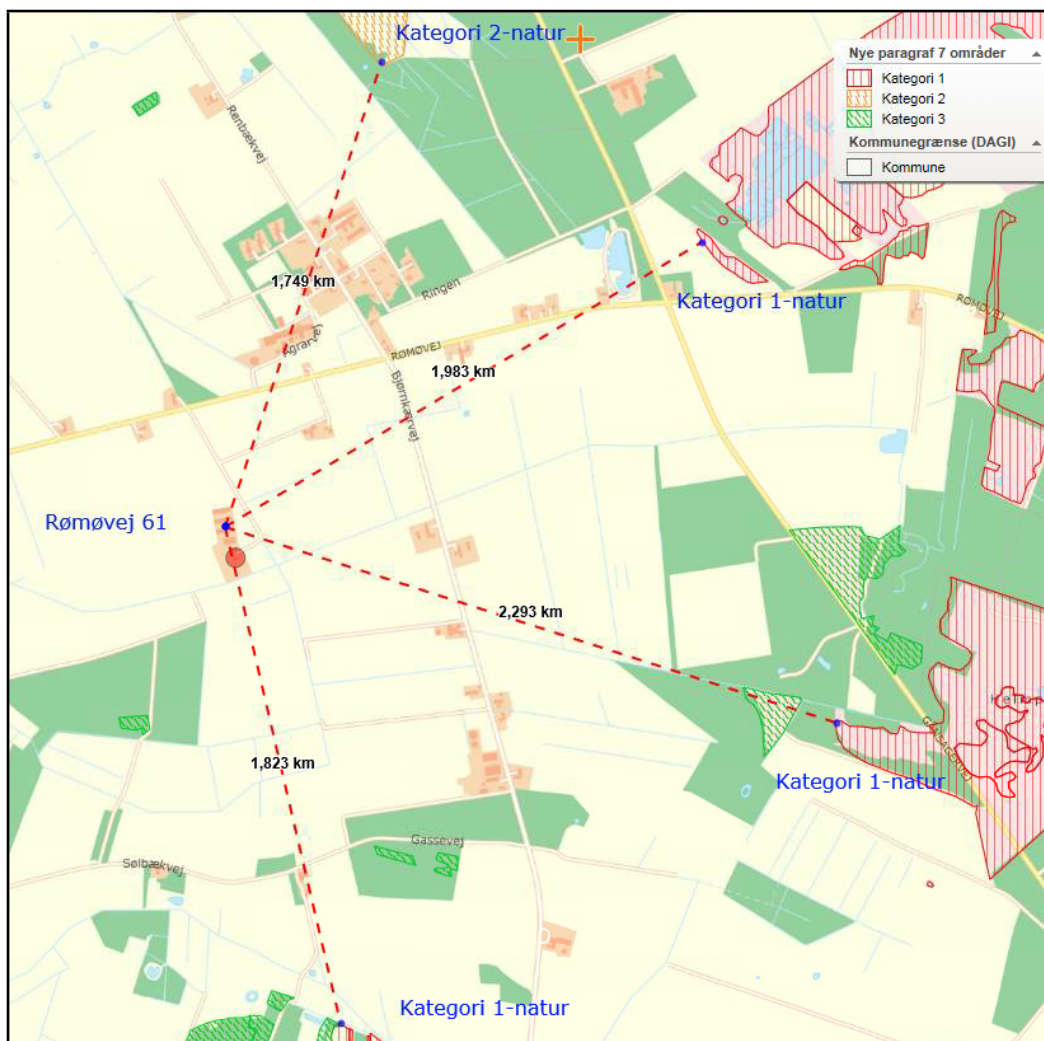
Kategori 1-natur

Anlægget ligger 1,8 km fra det nærmeste kategori 1-natur (se figur 2). Tønder Kommune har i husdyrgodkendelse.dk (Skema 225472) beregnet, at husdyrbruget påvirker det nærmeste kategori 1-natur med 0,3 kg N/ha/år.

Kategori 2-natur

Anlægget ligger 1,7 km fra det nærmeste kategori-2-natur (se figur 2). Tønder Kommune har foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen til kategori 2-naturområde er på 0,3 kg N/ha/år.

Tønder Kommune vurderer, at ammoniakfordampning fra husdyrbruget ikke vil påvirke kategori 1- og 2-natur væsentlig, og at kravet til totaldeposition er overholdt.

Figur 2. Afstand fra Rømqvej 61 til nærmeste kategori 1- og 2-natur.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Jævnfør Husdyrbrugslovens § 27 stk. 2 skal kommunen sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I Tønder Kommunes vurdering af BAT indgår bl.a.

- BREF-dokumentet (EU-kommissionens referencdokument for BAT vedrørende intensiv hold af svin og fjerkræ).
- Miljøstyrelsens Teknologiliste.
- Miljøstyrelsens Teknologiblade.
- Bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I Tønder Kommunes BAT-vurdering indgår disse hovedpunkter:

- Ammoniak.

- Management.
- Fodringsstrategi.
- Forbrug af vand og energi.
- Opbevaring af husdyrgødning.

5.4. BAT - Ammoniak

Tønder Kommune har i husdyrgodkendelse.dk beregnet BAT-krav for Rømqøvej 61 (se tabel 2). Den viser, at BAT-kravet er overholdt. Alle stalde på Rømqøvej 61 er godkendt som BAT i miljøgodkendelsen fra 2009.

På baggrund af ovenstående vurderer Tønder Kommune, at Rømqøvej 61 lever op til BAT med hensyn til ammoniak, og at der på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til ammoniak.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8270	1683	9953
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	8270	1683	9953
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 2. BAT og ammoniakfordampning fra Rømqøvej 61, 6780 Skærbæk.

5.5. BAT – Management

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknik (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand, energiforbrug og foder, affaldsdannelse, anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning samt udarbejdelse af gødningsplaner.

Rømqøvej 61 oplyser følgende:

- Medarbejder trænes og uddannes af driftslederen.
- Forbrug af vand, energiforbrug og foder bliver registreret.
- Der er opstillet en container fra Flemming Poulsen til affald. Derudover afleveres affald på den kommunale genbrugsplads.
- Der udarbejdes gødningsplaner.

Tønder Kommune vurderer, at Rømqøvej 61 lever op til BAT med hensyn til management, og at der på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til management.

5.6. BAT – Fodringsstrategi

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknik (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT mht. foder: Anvendelse af foderplaner tilpasset dyrenes behov, foderanalyser samt mineralblandinger med lavt fosforindhold.

I miljøgodkendelsen af Rømqøvej 61 fra den 8. januar 2008 er følgende oplyst:

Der fodres med foder-cubs til de fritgående svin. Disse foderpilller er netop udviklet til fritgående svin. Fodersammensætningen er afstemt i forhold til dyrenes behov.

Derudover er foderet lavet således, at der ikke sker stort foderspild i regnvejr, hvor almindeligt foder opløses. Udbringning af foder sker dagligt.

Derudover har Rømhøvej 61 oplyst følgende:

Tildeling af foder sker i forhold til dyrenes behov.
Foderstoffirma tager løbende analyser af foderet.

Tønder Kommune vurderer, at Rømhøvej 61 lever op til BAT med hensyn til fodringsstrategi, og at der på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til fodringsstrategi.

5.7. BAT - Energiforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknik (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Rømhøvej 61 oplyser følgende:

- Staldene er åbne, så behovet for kunstig lys ikke er så stort.
- Der bruges naturlig ventilation.

Tønder Kommune vurderer, at Rømhøvej 61 lever op til BAT med hensyn til energiforbrug, og at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår til energiforbrug.

5.8. BAT – Vandforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknik (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikketrug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager.

Rømhøvej 61 oplyser følgende:

- Staldene bliver ikke vasket.
- Der bruges drikketrug.
- Vandingsystem efterses daglig og eventuelle lækager repareres straks.

Tønder Kommune vurderer, at Rømhøvej 61 lever op til BAT med hensyn til vandforbrug, og at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår til energiforbrug.

5.9. BAT – Opbevaring af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT:

- at tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,
- at undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- at sprede gødning, så at lugtgener mindskes,

- at opbevare gyllen i stabile beholdere eller gyllelagune med låg/plastikdække eller flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

I miljøgodkendelsen af Rømhøvej 61 fra den 8. januar 2008 er følgende oplyst:

Smågrisene går på dybstrøelse og søer er fritgående. Dermed opbevares der ikke gylle på ejendommen. Der opbevares ikke dybstrøelse i markstakke indenfor 100 meter til naboer og 1.000 meter af særlig kvælstoffølsom natur. Markstakke overdækkes hurtigt efter de er lavet. Udbringningen af dybstrøelse sker med moderne udbringningsudstyr, og der holdes afstand til søer og vandløb.

Tønder Kommune vurderer, at Rømhøvej 61 lever op til BAT med hensyn til opbevaring af husdyrgødning, og at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår til opbevaring af husdyrgødning.

5.10. Samlet BAT-vurdering

Som der er redegjort for i de foregående punkter, lever husdyrbruget op til Tønder Kommunes BAT-krav for husdyrbruget. Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget i henhold til § 27 i Husdyrbrugloven har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

5.11. Lugt

Natur- og Miljøklagenævnet har udtalt, at kommunerne i forbindelse med revurdering skal overveje, om det er muligt at begrænse lugtgenerne fra husdyrbruget ved anvendelse af BAT. Dette gælder i de situationer, hvor husdyrbruget giver anledning til væsentlige lugtgener.

§ 12 miljøgodkendelsen fra den 8. januar 2009 viser, at krav til lugt er overholdt. En beregning i forhold til produktionsarealet viser ligeledes, at krav til lugt er overholdt.

På baggrund af ovenstående, vurderer Tønder Kommune, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår til lugt.

5.12. § 35, Nr. 1-7 i bekendtgørelsen

Ved revurdering skal det sikres, at kravene i § 35 overholdes. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet nedenfor.

1) Der ud over iagttagelse af kravet i § 25 er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I henhold til beskrivelsen i afsnit 5.4 til 5.10 vurderer Tønder Kommune, at Rømhøvej 61 har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

2) Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

I henhold til beskrivelsen i afsnit 5.6 til 5.8 vurderer Tønder Kommune, at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

3) Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.

Rømmøvej 61 oplyser følgende:

Produktionen er økologisk. Det er derved ikke tilladt at bruge særligt skadelige eller betænkelige stoffer. Hvis der bruges særligt skadelige eller betænkelige stoffer, vil Rømmøvej 61 løbende udnytte mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer.

På baggrund af ovenstående vurderer Tønder Kommune, at Rømmøvej 61 har udnyttet muligheden for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer

4) Produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt.

Rømmøvej 61 oplyser følgende:

- Der udarbejdes effektivitetskontrol.
- Der deltages i en ERFA-gruppe.

Udarbejdelse af effektivitetskontrol medfører, at det løbende er muligt at kontrollere, om produktionen kører optimalt.

Tønder Kommune vurderer, at Rømmøvej 61 har optimeret produktionsprocesserne, i det omfang det er muligt.

5) Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages.

I § 6 b i lov om miljøbeskyttelse står følgende:

Udarbejdelse af politikker og udstedelse af regler om affaldsforebyggelse og -håndtering skal, jf. dog stk. 2, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Sammen med Rømmøvej 61 har Tønder Kommune gennemgået affaldshierarkiet, og Rømmøvej 61 oplyser, at de følger affaldshierarkiet.

Tønder Kommune vurderer, at Rømmøvej 61 har iagttaget affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse.

6) Der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.

Produktionen forgår på marken og i åbne stalde med dybstrøelse. Derfor vaskes der næste ikke på Rømmøvej 61.

Tønder Kommune vurderer, at rengøring på Rømmøvej 6 ikke vil medføre forurening.

7) Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

For at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf stiller Tønder Kommune følgende vilkår:

Rømmøvej 61 skal have en beredskabsplan, der forbygger uheld og begrænser konsekvenserne heraf.

Når ovenstående vilkår er overholdt, vurderer Tønder Kommune, at Rømqøvej 61 har truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

5.13. Vilkår, der skal være i revurderingen

I henhold til § 36, stk. 1, Nr. 9-13 i bekendtgørelsen skal revurderingen indeholde vilkår om følgende:

1) Tilrettelæggelse af husdyrbruget og driften heraf, så vandforbruget minimeres mest muligt.

Se vilkår 3.2.9.

2) Grænseværdier, tekniske foranstaltninger eller tilsvarende parametre.

Se vilkår 3.2.18.

3) Regelmæssig vedligeholdelse og overvågning af de foranstaltninger, der træffes for at forebygge og begrænse emissionerne fra husdyrbruget.

Se vilkår 3.2.16. 3.2.17 og 3.2.39.

4) Hvordan der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Se vilkår 3.2.33 og 3.2.34.

5) Begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Tønder Kommune indsætter følgende vilkår:

Rømqøvej 61 skal begrænse anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

6 Høringer

Offentlig annoncering

Det er blevet offentligt annonceret, at Tønder Kommune revurderer miljøgodkendelsen. Annoncen har været offentliggjort på Digital MiljøAdministration (DMA) fra den 17. januar til den 1. februar 2021.

Nabo- og partshøring/udkast til de interesserede

Enhver, der har anmodet om orientering vedrørende udkastet om revurdering, skal have udkastet til revurderingen tilsendt. I dette tilfælde er der ikke nogen personer, som har anmodet herom.

Da der ikke sker væsentlige ændringer i forhold til driften har Tønder Kommune vurderet, at det kun er ejeren, der skal have mulighed for at sende bemærkninger ind.

Der er i den forbindelse ikke indkommet bemærkninger, der har givet anledning til ændringer.

7 Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage skal være modtaget **senest torsdag den 15. april 2021**.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i revurderingen eller helt at ophæve revurderingen.